

Tjänsteskrivelse

2021-10-05

Diarienummer: 21SON183

Handläggare:

Per Åsbrink
026-17 73 42
per.asbrink@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnden

Nya regler om utländska föräldraskap och adoption i vissa fall Ju2021/02514 (SOU 2021:56)

Förslag till beslut

- Att anta yttrandet som sitt eget,
- Att överlämna yttrandet till Justitiedepartementet, samt
- Att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Välstånd Gävle ställer sig positiv till Justitiedepartementets förslag på lagförändringar, med vissa synpunkter.

Utredningens förslag kommer att stärka barnets rätt till ett rättsligt föräldraskap och underlätta adoptionsprocessen.

Bakgrund

Gävle kommun har givit Socialnämnden i uppdrag att besvara denna remiss.

Remissvaret är direktbesvarande från Socialnämnden till Justitiedepartementet.

Regeringen beslutade den 27 februari 2020 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att överväga utökade möjligheter att göra utländska föräldraskap gällande i Sverige. Syftet var att åstadkomma en mer ändamålsenlig, jämlik och modern reglering om föräldraskap i internationella förhållanden.

Lagstiftningen bör anpassas till nya familjekonstellationer och surrogatarrangemang.

Utredningens uppdrag var att:

- Ta ställning till hur en kvinna i en samkönad relation, som inte har fött barnet och som enligt utländsk lag anses vara barnets förälder, ska kunna anses vara barnets förälder även efter att ha flyttat till Sverige.
- Se över regler om utländska moderskap för en kvinna som inte har fött barnet och som inte heller är gift eller sambo med den som har fött barnet, genom att kvinnan som anses vara barnets mor omedelbart på grund av utländsk lag kan anses vara barnets mor även i Sverige, samt om det bör införas regler för att erkänna ett sådant utländskt moderskap när det har fastställts genom dom eller bekräftelse.
- Överväga en lagreglering som gör det möjligt för en tilltänkt förälder att bli rättslig förälder till ett barn i Sverige som har tillkommit efter ett surrogatarrangemang i utlandet, när detta krävs med hänsyn till barnets rätt till privatliv och barnets bästa.

Utredning/yttrande

Välfärd Gävle ställer sig positiv till Justitiedepartementets förslag på lagförändringar, med vissa synpunkter.

Utredningens förslag kan sammanfattas enligt följande:

- Att en kvinna i en samkönad relation ska kunna få ett utländskt föräldraskap erkänt här utan adoption.
- Att en kvinna vid flytt till Sverige ska få ett utländskt moderskap (efter ett surrogatarrangemang) rättsligt erkänt här utan adoption.
- En utökad möjlighet för kvinnor som har huvudsaklig anknytning till Sverige att få utländska föräldraskap (efter surrogatarrangemang) rättsligt erkända i Sverige genom adoption.

Konsekvenser för den enskilde

Utredningen bedömer att förslagen kommer att få positiva konsekvenser för enskilda.

Välfärd Gävle anser att adoption vid surrogatarrangemang kan utformas som en närståendeadoption, vilket kommer att förenkla processen något.

Välfärd Gävle påtalar vidare att vi inte vet vilka indirekta effekter som en förenkling av surrogatarrangemang kommer att medföra. Det kan finnas en risk att utsatta kvinnor kommer att utnyttjas i surrogatarrangemang. Varför införandet av nya regler kring surrogatarrangemang behöver följas upp noggrant.

Konsekvenser för kommunerna

Totalt sett bedöms de föreslagna ändringarna inte medföra någon större kostnadsökning för kommunerna. Eftersom Sverige godkänner andra domstolars beslut, i andra länder, så minskar till viss del handläggningen i kommunerna.

Välfärd Gävle anser att, vid förespråkande av adoption och födslar genom surrogat fortgår eller ökar kan vi tänka oss att antal adoptioner som skall handläggas, ökar och därmed genererar ökade kostnader.

Välfärd Gävle anser vidare att kommunerna bör bevaka de tänkbara indirekta negativa effekterna som en förenkling av surrogatarrangemang kan medföra ur utsatta kvinnors perspektiv.

Magnus Höjjer

Sektorchef

Sektor Välfärd

Remissen gällande Nya regler om utländska föräldraskap och adoption i vissa fall (SOU 2021:56) har inkommit till Gävle kommun. Remissen hanteras för direktbesvarande av Socialnämnden till Justitiedepartementet. Remissvaret hanteras av Socialnämnden vid sammanträdet den 26 oktober. Utredare Per Åsbrink har varit handläggare i ärendet och synpunkter har inhämtats från enhetschef Christina Andersson och familjerättssekreterare Annika Damberg vid Familjerättsenheten, Välfärd Gävle.